

บทความวิจัย (Research Article)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่Factors Related to Chinese Learning Motivation among Upper
Secondary School Students in Koh Lanta District, Krabi Province

เยาวลักษณ์ วิสุทธิ์สิริ* และมนามรณ์ บ้านเพ็ง

Yaowaluk Wisutsiri* and Manaporn Banpumng

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และเพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ทั้งหมด 3 แห่ง จำนวน 178 คน โดยใช้วิธีการสำรวจแบบเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน และแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) โดยปัจจัยภายในมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต ความต้องการทำหายในสิ่งที่แปลกใหม่ และความสนใจในภาพยนตร์จีน/ซีรีส์จีน ตามลำดับ สำหรับปัจจัยภายนอก พบว่า ด้านสังคมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านสถานศึกษา และด้านครอบครัว ตามลำดับ ผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมองว่าภาษาจีนช่วยเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพในภาคการท่องเที่ยวและบริการของพื้นที่เกาะลันตา อีกทั้งความสนใจในสื่อบันเทิงจีนเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเรียนรู้ภาษาจีน ผู้วิจัยจึงเสนอให้การจัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับบริบทการท่องเที่ยว สื่อร่วมสมัย และการใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริง

คำสำคัญ: แรงจูงใจ ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ภาษาจีน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
พื้นที่อำเภอเกาะลันตา

Abstract

This study aimed to investigate the internal and external factors related to Chinese learning motivation among upper secondary school students in Koh Lanta District, Krabi Province, and to synthesize guidelines for improving Chinese language instruction in accordance with the local context

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

Faculty of Liberal Arts and Management Sciences, Prince of Songkla University, Surat Thani 84000

*Corresponding author; email: yaowaluk.w@psu.ac.th

(Received: 6 June 2025; Revised: 17 May 2026; Accepted: 27 May 2026)

DOI: <https://doi.org/10.14456/psruhss.2026.5>

and learners' potential. A mixed-methods research design was employed. The participants consisted of 178 upper secondary school students from three schools in Koh Lanta District, Krabi Province. Data were collected through a census survey. The research instruments included a questionnaire on factors related to Chinese learning motivation and a semi-structured interview. Data were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that the overall level of factors related to Chinese learning motivation was high ($\bar{x} = 3.69$), with internal factors receiving a higher mean score than external factors. The three highest-rated internal factors were the desire to obtain a good career in the future, the desire to challenge oneself with new experiences, and interest in Chinese movies and television series. Regarding external factors, social factors received the highest mean score, followed by educational factors and family factors, respectively. The interview results indicated that students perceived Chinese language proficiency as beneficial for increasing employment opportunities in the tourism and service sectors of Koh Lanta. In addition, interest in Chinese entertainment media was found to be an important source of learning motivation. Based on these findings, it is recommended that Chinese language instruction be connected with the local tourism context, contemporary media, and authentic language use in real-life situations.

Keywords: Motivation, Internal factors, External factors, Chinese language, Upper secondary students, Koh Lanta district

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศ การคมนาคม และการสื่อสารมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ภาษาได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ชุมชน องค์กร และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะ "ภาษาจีน" ซึ่งเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากที่สุดในโลก และเป็น 1 ใน 5 ภาษาทางการขององค์การสหประชาชาติ ทั้งยังได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายจากองค์กรระหว่างประเทศ (ภัทรภณ ศิลารักษ์, 2564) ภาษาจีนมีบทบาทสำคัญในหลากหลายมิติ ทั้งทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ส่งผลให้ทักษะด้านภาษาจีนกลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสำหรับการเจรจาทางธุรกิจ การทูต และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับบริบทของประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวกับประเทศจีนอย่างต่อเนื่อง ทักษะภาษาจีนจึงกลายเป็นความสามารถสำคัญที่ช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การประกอบอาชีพ และการแข่งขันในตลาดแรงงาน

รัฐบาลไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาจีน และได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกระดับบรรจุภาษาจีนในหลักสูตรการเรียนการสอน (นริศ วชิรนนท์, 2559) โดยมีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมให้เยาวชนสามารถแข่งขันและประกอบอาชีพในระดับสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนหรือเนื้อหาหลักสูตรเพียงอย่างเดียว แต่ยังสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับ "แรงจูงใจในการเรียน" ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสนใจ ความพยายาม ความต่อเนื่องในการเรียนรู้ และการตัดสินใจของผู้เรียนว่าจะให้ความสำคัญกับการเรียนภาษานั้นมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ผู้เรียนเริ่มแสวงหาอัตลักษณ์ กำหนดเป้าหมายชีวิต วางแผนการศึกษาต่อ และมองหาเส้นทางอาชีพในอนาคต (ทัศนีย์ ชาติไทย, 2555)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน พบว่า ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยภายใน เช่น ความสนใจส่วนบุคคล เจตคติที่ดีต่อภาษาจีน ความสนใจในวัฒนธรรมจีน สื่อบันเทิงจีน และความต้องการพัฒนาตนเอง และปัจจัยภายนอก เช่น ครอบครัว สถานศึกษา สังคม กระแสความนิยมของภาษาจีน และโอกาสในการประกอบอาชีพ งานวิจัยที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็นว่า ภาษาจีนมักถูกมองว่าเป็นภาษาที่มีประโยชน์ในเชิงเครื่องมือ เนื่องจากสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อ การทำงาน การสื่อสารกับชาวจีน และการสร้างโอกาสทางอาชีพในอนาคต ขณะเดียวกัน ผู้เรียนบางกลุ่มยังมีแรงจูงใจจากความสนใจในภาษา วัฒนธรรม และสื่อบันเทิงจีน ซึ่งช่วยกระตุ้นให้เกิดความต้องการเรียนรู้ภาษาจีนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งศึกษาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา โรงเรียนในเขตเมือง หรือโรงเรียนสองภาษา ขณะที่การศึกษาผู้เรียนในพื้นที่เฉพาะซึ่งมีบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมแตกต่างออกไปยังมิได้อยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะพื้นที่เกาะหรือพื้นที่ท่องเที่ยวชายทะเลที่ผู้เรียนอาจรับรู้คุณค่าของภาษาจีนผ่านประสบการณ์ในชีวิตจริง เช่น การพบเห็นนักท่องเที่ยวชาวจีน การทำงานของสมาชิกในครอบครัวในภาคบริการ และการเห็นความเชื่อมโยงระหว่างภาษาจีนกับรายได้และอาชีพในท้องถิ่น

พื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะโดดเด่นทั้งด้านภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่น ด้วยการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลระดับนานาชาติ และเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายอันเป็นเอกลักษณ์ (ธนาชาติ ปิ่นประชาพันธ์ และคณะ, 2565) ประชาชนในพื้นที่จำนวนมากมีวิถีชีวิตและอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร การบริการ การค้าขาย และกิจกรรมทางทะเล การเข้ามาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวจีน ทำให้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาจีน มีความสัมพันธ์กับโอกาสทางเศรษฐกิจของคนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม นักเรียนในพื้นที่อำเภอเกาะลันตาจึงอาจมองเห็นประโยชน์ของภาษาจีนในเชิงอาชีพและรายได้มากกว่านักเรียนในพื้นที่ที่ไม่ได้พึ่งพาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเป็นหลัก เช่น พื้นที่เกษตรกรรมหรือพื้นที่ที่มีการติดต่อกับนักท่องเที่ยวต่างชาติน้อยกว่า แม้ว่าสถานศึกษาในพื้นที่อำเภอเกาะลันตาบางแห่งจะเปิดสอนภาษาจีนในฐานะวิชาเลือกเพิ่มเติม แต่นักเรียนอาจมีระดับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนที่แตกต่างกัน ความแตกต่างดังกล่าวอาจเกิดจากหลายปัจจัย ทั้งความสนใจส่วนบุคคล เป้าหมายด้านอาชีพ การสนับสนุนจากครอบครัว วิธีการสอนของครู ทรัพยากรทางการเรียนรู้ และบริบททางเศรษฐกิจของพื้นที่

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จึงมุ่งศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์แรงจูงใจของผู้เรียนควบคู่กับบริบทเฉพาะของพื้นที่เกาะลันตา ผลการวิจัยที่ได้จะช่วยขยายองค์ความรู้ด้านแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในบริบทพื้นที่ท่องเที่ยวชายทะเล และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน วิถีชีวิตของชุมชน และความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ภาษาจีนให้มีความหมายต่อผู้เรียนและตอบสนองต่อบริบทท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
2. เพื่อสังเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และศักยภาพของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียน แรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปร สร้างเครื่องมือวิจัย และวิเคราะห์ผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียน

แรงจูงใจในการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากเป็นพลังผลักดันทั้งภายในและภายนอกที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความตั้งใจ ความพยายาม และสามารถคงอยู่กับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจสูงมักมีเป้าหมายทางการเรียน แสวงหาวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดีกว่าผู้เรียนที่ขาดแรงจูงใจ ในบริบทของการเรียนภาษา แรงจูงใจมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการเรียนภาษาต่างประเทศต้องอาศัยเวลา ความสม่ำเสมอ การฝึกฝน และความอดทนต่อความยากของภาษา ดังนั้น แรงจูงใจจึงไม่เพียงช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเริ่มต้นเรียนภาษาเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

Deci & Ryan (1985) อธิบายแรงจูงใจในการเรียนผ่านแนวคิดแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก โดยแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความสนใจ ความเพลิดเพลิน ความพึงพอใจ และความต้องการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ส่วนแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น คะแนน รางวัล คำชมเชย ความคาดหวังจากครอบครัว โอกาสในการศึกษาต่อ หรือโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคต

ต่อมา Ryan & Deci (2000) ได้ขยายแนวคิดดังกล่าวโดยชี้ว่า แรงจูงใจภายนอกบางประการอาจพัฒนาไปสู่แรงจูงใจที่ผู้เรียนยอมรับและเห็นคุณค่าด้วยตนเองได้ เช่น ผู้เรียนเริ่มเรียนภาษาเพราะต้องการมีงานที่ดีในอนาคต แต่เมื่อเห็นว่าภาษามีประโยชน์ต่อชีวิตจริงและสอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง แรงจูงใจดังกล่าวอาจมั่นคงมากขึ้น ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงควรออกแบบให้ผู้เรียนเห็นความหมายของสิ่งที่เรียน และเชื่อมโยงการเรียนกับเป้าหมายส่วนบุคคลของผู้เรียน

นอกจากนี้ แรงจูงใจในการเรียนยังสัมพันธ์กับความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีอิสระในการเลือกเรียนรู้ และได้รับการยอมรับจากครู เพื่อน และสังคมรอบตัว หากสภาพแวดล้อมทางการเรียนเอื้อต่อความรู้สึกดังกล่าว ย่อมช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ

แรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นประเด็นสำคัญในการเรียนรู้ภาษา เนื่องจากการเรียนภาษาไม่ได้เกี่ยวข้องเฉพาะความรู้ทางภาษาเท่านั้น แต่ยังสัมพันธ์กับวัฒนธรรม ผู้ใช้ภาษา ภาษาลักษณะของภาษา และโอกาสในการนำภาษาไปใช้ในชีวิตจริง

Gardner (1985) จำแนกแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศออกเป็น 2 ลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1) แรงจูงใจแบบบูรณาการ (Integrative Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการเข้าใจภาษา วัฒนธรรม และผู้ใช้ภาษานั้น ๆ ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจลักษณะนี้มักมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น สนใจวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ เพลง หรือมีความต้องการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกใกล้ชิดกับภาษาและต้องการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 2) แรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (Instrumental Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากการเห็นประโยชน์ของภาษาในเชิงปฏิบัติ เช่น การสอบ การศึกษาต่อ การทำงาน การเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ หรือการสร้างรายได้ในอนาคต

Dörnyei (2001) อธิบายว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงได้ตามบริบท เวลา และประสบการณ์ของผู้เรียน เช่น ประสบการณ์ในห้องเรียน วิธีการสอนของครู ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียน การสนับสนุนจากครอบครัว และโอกาสในการใช้ภาษาในชีวิตจริง ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศจึงควรคำนึงถึงทั้งตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม และบริบทของพื้นที่

นอกจากนี้ Dörnyei (2005) ยังเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาพตัวตนของผู้เรียนภาษาในอนาคต โดยระบุว่า ผู้เรียนจะมีแรงจูงใจมากขึ้นเมื่อสามารถจินตนาการถึงตนเองในฐานะผู้ใช้ภาษานั้นได้จริง เช่น การเป็นพนักงานโรงแรม มัคคุเทศก์ หรือผู้ประกอบการท้องถิ่นที่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้

Lin & Li (2021) ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีทั้งปัจจัยที่ผู้เรียนสามารถควบคุมได้ เช่น แรงจูงใจ ความเชื่อ กลยุทธ์การเรียนรู้ และความพยายาม และปัจจัยที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมได้โดยตรง เช่น พื้นฐานภาษา บุคลิกภาพ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และคุณภาพการจัดการเรียนรู้ แนวคิดนี้สะท้อนว่า แม้ผู้เรียนจะมีข้อจำกัดบางประการ แต่หากมีแรงจูงใจที่เหมาะสมและได้รับการสนับสนุนจากครู สถานศึกษา และชุมชน ก็สามารถพัฒนาการเรียนรู้ภาษาได้

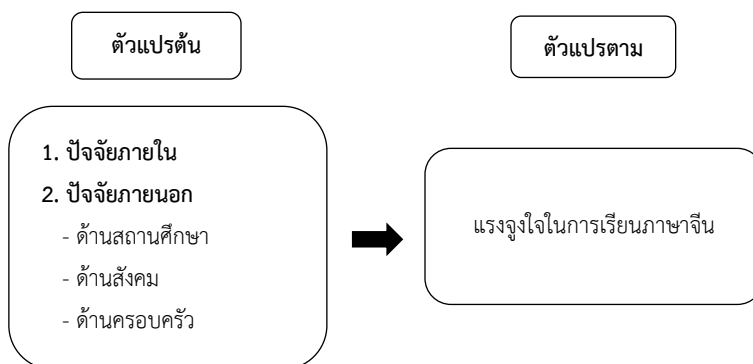
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

งานวิจัยในประเทศไทยสะท้อนว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนสัมพันธ์กับทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ยุพกา พุกขิมา และคณะ (2556) พบว่า ผู้เรียนจำนวนมากเลือกเรียนภาษาจีนเพราะมองเห็นบทบาทของประเทศจีนในฐานะมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ และเห็นว่าภาษาจีนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจเชิงเครื่องมือที่สัมพันธ์กับโอกาสทางเศรษฐกิจและอาชีพในอนาคตปุนญิตา คงทน (2561) พบว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนไทยได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย เช่น ความยากของภาษา การออกเสียง สภาพแวดล้อมทางการเรียน ครอบครัว และการจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่ยังสัมพันธ์กับประสบการณ์การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน สุภิกา นิรติศัย (2561) พบว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศมีทั้งมิติภายในและภายนอก โดยแรงจูงใจภายในเกี่ยวข้องกับความต้องการสื่อสารกับผู้ใช้ภาษาต่างประเทศ ส่วนแรงจูงใจภายนอกเกี่ยวข้องกับผลการเรียนและโอกาสในการได้งานในอนาคต ขณะที่เพรวา รัตนทยา (2564) พบว่า ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะภาษาจีนเพื่อใช้ในวิชาชีพ ซึ่งสะท้อนว่าภาษาจีนเป็นทักษะที่มีคุณค่าในตลาดแรงงาน นอกจากนี้ เหว่ย อู่ และวัลลภา เกลิมวงศาเวช (2565) พบว่า ปัจจัยจากครอบครัว สถานศึกษา และสังคมมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน โดยเฉพาะการสนับสนุนจากครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เอื้อต่อการเรียนภาษา ส่วน ชิวหยิง วู และพิมพ์อุไร ลิ้มปัทม์ (2567) พบว่า ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความต้องการส่วนตัว เจตคติเชิงบวก และความสนใจพิเศษ มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ ก้าว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา (2567) พบว่า ความสนใจในวัฒนธรรมจีน สื่อบันเทิงจีน และกระแสนิยมของภาษาจีนในสังคมเป็นปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในบริบทของมหาวิทยาลัย โรงเรียนสองภาษา หรือโรงเรียนในพื้นที่เมือง ขณะที่การศึกษابริบทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่เฉพาะ เช่น พื้นที่เกาะ พื้นที่ท่องเที่ยวชายทะเล หรือพื้นที่ที่เศรษฐกิจท้องถิ่นสัมพันธ์กับการบริการนักท่องเที่ยวต่างชาติ ยังเป็นประเด็นที่สามารถขยายองค์ความรู้ด้านแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งขยายองค์ความรู้ในบริบทดังกล่าว โดยศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะด้านการท่องเที่ยว พหุวัฒนธรรม และเศรษฐกิจบริการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย ดังแผนนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) รูปแบบ Explanatory Sequential Design โดยดำเนินการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณก่อน จากนั้นจึงเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เพื่ออธิบายและขยายความผลการวิจัยเชิงปริมาณให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) ในสถานศึกษาของพื้นที่เกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จำนวน 3 โรงเรียน โดยสถานศึกษาดังกล่าวมีทั้งที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือกเพิ่มเติมและที่ไม่ได้เปิดสอนวิชาภาษาจีน แต่นักเรียนอาจมีประสบการณ์หรือความสนใจเกี่ยวกับภาษาจีนผ่านช่องทางต่าง ๆ จำนวนประชากรทั้งหมด 178 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจแบบเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด (Census Survey) โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคนในพื้นที่เกาะลันตา จำนวนทั้งสิ้น 178 คน แบ่งเป็น

- โรงเรียน A จำนวน 40 คน (คิดเป็นร้อยละ 23)
- โรงเรียน B จำนวน 59 คน (คิดเป็นร้อยละ 33)
- โรงเรียน C จำนวน 79 คน (คิดเป็นร้อยละ 44)

1.3 การสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method)

เนื่องจากประชากรมีขนาดเล็กและสามารถเข้าถึงได้ทั้งหมด การวิจัยครั้งนี้จึงไม่ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แต่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด (Total Enumeration) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและ

สะท้อนสภาพความเป็นจริงของแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนในพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์ โดยกลุ่มตัวอย่างสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยและให้ความยินยอมในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ในงานวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยสร้างขึ้นตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 คณะผู้วิจัยศึกษาแนวคิด เอกสาร ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2.2 สร้างแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1932) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.51 – 5.00 เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.51 – 4.50 เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51 – 3.50 เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.51 – 2.50 เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.00 – 1.50 เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

2.3 แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

2.4 คณะผู้วิจัยดำเนินการประเมินคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) นำแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ จำนวน 3 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67–1.00

2) นำแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนทดลองใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) .92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 คณะผู้วิจัยลงพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด 3 แห่ง ซึ่งจากทั้ง 3 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนเข้าร่วมการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้รวมทั้งสิ้น จำนวน 178 คน

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์

ขั้นตอน และสิทธิในการเข้าร่วมการวิจัยแก่นักเรียนทุกคน นักเรียนสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกเมื่อโดยไม่ส่งผลกระทบต่อ ๑ ข้อมูลที่ได้รับจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

3.3 เก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 15 คน คัดเลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง พิจารณาจากนักเรียนที่สมัครใจให้สัมภาษณ์ มีประสบการณ์เรียนภาษาจีนหรือมีความสนใจเกี่ยวกับภาษาจีน และสามารถสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนได้ โรงเรียนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

3.4 นำผลจากการเก็บข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และประเมินผลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกและภายในที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert เพื่อเปรียบเทียบและตีความระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละด้าน

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยถอดประเด็นสำคัญจากคำให้สัมภาษณ์ จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน ได้แก่ แรงจูงใจด้านอาชีพ แรงจูงใจจากความสนใจส่วนบุคคล แรงจูงใจจากสื่อบันเทิงจีน อิทธิพลจากครอบครัว สถานศึกษา สังคม และบริบทพื้นที่เกาะลันตา จากนั้นนำเสนอผลในรูปแบบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ประกอบตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

4.4 สังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศร่วมกัน โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ ความต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต ความต้องการท้าทายในสิ่งใหม่ๆ ความสนใจในภาพยนตร์จีน/ซีรีส์จีน และจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มขึ้นในสังคมไทย กับบริบทเฉพาะของพื้นที่เกาะลันตา จากนั้นจึงสังเคราะห์เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้และแนวทางพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่เชื่อมโยงกับภาคการท่องเที่ยว การบริการ และอาชีพในท้องถิ่น

ผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน

คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 178 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 61 และเพศชาย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 39 และระยะเวลาที่เรียนภาษาจีนของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ เคยเรียน 1-3 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมา คือ ไม่เคยเรียน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และ เคยเรียนน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในภาพรวม ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในภาพรวม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ปัจจัยภายใน	3.76	1.10	มาก
2. ปัจจัยภายนอก	3.61	.84	มาก
รวม	3.69	.97	มาก

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$ และ S.D. = .97) โดยปัจจัยภายใน ($\bar{x} = 3.76$ และ S.D. = 1.10) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยภายนอก ($\bar{x} = 3.61$ และ S.D. = .84)

3. ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนแต่ละด้านมีความสำคัญในระดับปานกลางและมาก ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. สนใจในภาษาจีน	3.78	.91	มาก
2. สนใจในประวัติศาสตร์จีน	3.46	.98	ปานกลาง
3. สนใจในวัฒนธรรมจีน	3.44	1.09	ปานกลาง
4. สนใจในภาพยนตร์จีน/ซีรีส์จีน	4.19	1.05	มาก
5. สนใจในเพลงจีน	3.23	1.34	ปานกลาง
6. สนใจในดารา นักร้องจีน	3.64	1.35	มาก
7. สนใจในอักษรจีน	3.44	1.09	ปานกลาง
8. ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศจีน	4.08	1.19	มาก
9. ต้องการเดินทางไปทำงานที่ประเทศจีน	3.51	1.20	มาก
10. ต้องการเดินทางไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน	3.55	1.20	มาก
11. ต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต	4.49	.83	มาก
12. ต้องการพัฒนตนเอง	3.81	1.12	มาก
13. ต้องการท้าทายในสิ่งใหม่ๆ	4.24	1.01	มาก
รวม	3.76	1.10	มาก

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$ และ S.D. = 1.10) โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก คือ ต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต ($\bar{x} = 4.49$ และ S.D. =

.83) รองลงมา คือ ต้องการท้าทายในสิ่งที่แปลกใหม่ ($\bar{x} = 4.24$ และ S.D. = 1.01) สนใจในภาพยนตร์จีน/ซีรีส์จีน ($\bar{x} = 4.19$ และ S.D. = 1.05) ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศจีน ($\bar{x} = 4.08$ และ S.D. = 1.19) และ ต้องการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 3.81$ และ S.D. = 1.12) ตามลำดับ

ทั้งนี้ พบว่า ตัวแปรด้านความสนใจในเพลงจีน (S.D. = 1.34) และความสนใจในดารานักร้องจีน (S.D. = 1.35) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่อนข้างสูง สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีความแตกต่างกันในระดับความสนใจต่อสื่อบันเทิงจีน กล่าวคือ ผู้เรียนบางส่วนมีความสนใจในสื่อบันเทิงจีนในระดับสูง ขณะที่บางส่วนมีความสนใจในระดับปานกลางหรือน้อย

4. ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนแต่ละด้านมีความสำคัญในระดับปานกลางและมาก ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ด้านสถานศึกษา			
1.1 เป็นภาษาที่โรงเรียนบังคับเรียนเป็นภาษาที่ 3	2.90	.78	ปานกลาง
1.2 ครูผู้สอนวิชาภาษาจีน (นำเชื่อถือ, บุคลิกภาพ, ความเป็นกันเอง)	4.19	.46	มาก
1.3 วิธีการสอนของครูผู้สอน	3.96	.57	มาก
1.4 สื่อและอุปกรณ์การเรียน	3.29	.98	ปานกลาง
1.5 ตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน	3.32	.69	ปานกลาง
รวม	3.53	.70	มาก
2. ด้านสังคม			
2.1 ภาษาจีนเป็นภาษาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.74	.96	มาก
2.2 ภาษาจีนกำลังเป็นกระแสนิยมของสังคม	3.88	.95	มาก
2.3 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย	4.36	.91	มาก
2.4 การมีเพื่อนชาวจีน	3.35	.98	ปานกลาง
2.5 การก้าวเข้าสู่สังคมอาเซียน	3.59	.96	มาก
รวม	3.78	.95	มาก
3. ด้านครอบครัว			
3.1 การสนับสนุนจากครอบครัว	3.69	.92	มาก
3.2 ความคาดหวังจากครอบครัว	3.24	.86	ปานกลาง
3.3 ความจำเป็นทางเศรษฐกิจหรืออาชีพของครอบครัว	3.45	.95	ปานกลาง
รวม	3.46	.91	ปานกลาง

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$ และ $S.D. = .84$) โดยจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$ และ $S.D. = .70$) โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ 3 อันดับแรก คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนมีความน่าเชื่อถือ บุคลิกภาพดี เป็นกันเอง ($\bar{x} = 4.19$ และ $S.D. = .46$) รองลงมา คือ วิธีการสอนของครูผู้สอน ($\bar{x} = 3.96$ และ $S.D. = .57$) และตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.32$ และ $S.D. = .69$) ตามลำดับ

2. ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$ และ $S.D. = .95$) โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ 3 อันดับแรก คือ จำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย ($\bar{x} = 4.36$ และ $S.D. = .91$) รองลงมา คือ ภาษาจีนกำลังเป็นกระแสนิยมของสังคมปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.88$ และ $S.D. = .95$) และภาษาจีนเป็นภาษาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 3.74$ และ $S.D. = .96$) ตามลำดับ

3. ด้านครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$ และ $S.D. = .91$) โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ 3 อันดับแรก คือ การสนับสนุนจากครอบครัว ($\bar{x} = 3.69$ และ $S.D. = .92$) รองลงมา คือ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจหรืออาชีพของครอบครัว ($\bar{x} = 3.45$ และ $S.D. = .95$) และความคาดหวังจากครอบครัว ($\bar{x} = 3.24$ และ $S.D. = .86$) ตามลำดับ

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสรุปประเด็นสำคัญที่สะท้อนแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผลการวิเคราะห์พบประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น ดังนี้

ตาราง 4 ผลการสรุปประเด็นจากข้อมูลการสัมภาษณ์

ประเด็นที่พบ	สาระสำคัญจากข้อมูลสัมภาษณ์	ความเชื่อมโยงกับผลเชิงปริมาณ
1. แรงจูงใจด้านอาชีพและเศรษฐกิจ	นักเรียนมองว่าภาษาจีนช่วยเพิ่มโอกาสในการทำงาน โดยเฉพาะงานโรงแรม การท่องเที่ยว ร้านอาหาร และการบริการนักท่องเที่ยว	สอดคล้องกับปัจจัยภายในข้อ “ต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต” ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
2. แรงจูงใจจากบริบทพื้นที่ท่องเที่ยว	นักเรียนรับรู้ว่าจะเกาะลันตาเป็นพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารภาษาจีนได้จึงเป็นข้อได้เปรียบ	สอดคล้องกับปัจจัยภายนอกด้านสังคม ข้อ “จำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย”
3. แรงจูงใจจากสื่อบันเทิงจีน	นักเรียนบางส่วนเริ่มสนใจภาษาจีนจากซีรีส์ ภาพยนตร์ เพลง และสื่อออนไลน์จีน	สอดคล้องกับปัจจัยภายในข้อ “สนใจในภาพยนตร์จีน/ซีรีส์จีน”
4. ข้อจำกัดด้านครอบครัวและเศรษฐกิจ	นักเรียนบางส่วนมีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ และอาจต้องทำงานหลังจบการศึกษา จึงมองภาษาจีนเป็นทักษะที่ใช้ประกอบอาชีพได้จริง	สอดคล้องกับผลที่พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น

จากตาราง 4 จะเห็นได้ว่า ข้อมูลเชิงคุณภาพช่วยสนับสนุนและอธิบายผลเชิงปริมาณได้ชัดเจนขึ้น กล่าวคือ แรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนไม่ได้เกิดจากความสนใจส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่สัมพันธ์กับบริบท

ทางเศรษฐกิจของพื้นที่เกาะลันตา โดยเฉพาะโอกาสในการประกอบอาชีพในภาคการท่องเที่ยวและบริการ ขณะเดียวกัน ความสนใจในสื่อบันเทิงจีนยังเป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดความต้องการเรียนรู้ภาษาจีนด้วยตนเอง

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยมุ่งเน้นทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของนักเรียน ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายได้ ดังนี้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.69 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .97 โดยปัจจัยภายในมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยภายนอก ($\bar{x} = 3.76$ เทียบกับ 3.61) สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจที่เกิดจากความสนใจ ความต้องการพัฒนาตนเอง และเป้าหมายส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Self-Determination Theory ของ Deci และ Ryan (2000) ที่อธิบายว่าแรงจูงใจภายในเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ระยะยาวและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

1. เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$ และ S.D. = 1.10) โดยความต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต ($\bar{x} = 4.49$ และ S.D. = .83) เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของภาษาจีน ซึ่งการเรียนภาษาจีนเป็นการลงทุนทางการศึกษาที่จะเปิดโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคต เนื่องจากประเทศจีนมีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจโลก และมีการขยายตัวของธุรกิจและการท่องเที่ยวในประเทศไทย การมีทักษะภาษาจีนจึงเป็นข้อได้เปรียบในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของยุพกา พุกขิมา และคณะ (2556) ที่พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เล็งเห็นว่าประเทศจีนเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ จึงมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนเพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานและพัฒนาตนเองในสายอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน นอกจากนี้ สุภัทรา โยธินศิริกุล (2560) พบว่าแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนภาษาจีนมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาตนเองและโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคต ขณะที่แพรวา รัตนทยา (2564) ศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนเพื่อต้องการพัฒนาทักษะภาษาจีนเพื่อใช้ในวิชาชีพ

นอกจากความต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต แรงจูงใจรองลงมาที่นักเรียนให้ความสำคัญ คือ ความต้องการท้าทายในสิ่งใหม่ๆ ($\bar{x} = 4.24$ และ S.D. = 1.01) โดยการเรียนรู้ภาษาจีนถือเป็นความท้าทายสำหรับนักเรียนหลายคน เนื่องจากเป็นภาษาที่มีโครงสร้างทางไวยากรณ์และระบบการเขียนที่แตกต่างจากภาษาไทย นักเรียนบางคนมีแรงจูงใจจากความท้าทายที่จะเอาชนะความยากของภาษาจีนและพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจและความภาคภูมิใจในตนเอง และความท้าทายในการเรียนรู้ภาษาจีนถือเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่สามารถควบคุมได้ ซึ่งสามารถกระตุ้นแรงจูงใจภายในของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Lin & Li (2021) ที่เสนอว่า ปัจจัยที่สามารถควบคุมได้ เช่น แรงจูงใจ ความคิด และกลยุทธ์ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษา รวมถึงยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรทา รุ่งบานจิต และคณะ (2559) และกวี ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา (2567) ที่พบว่า เหตุผลและแรงบันดาลใจสำคัญในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียน คือ ต้องการท้าทายในสิ่งใหม่ๆ และต้องการพัฒนาตนเองกับการใช้ภาษาจีนในการพูดและการสื่อสารในบริบทที่หลากหลาย

นอกจากนี้ จากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ยังพบปัจจัยเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียน ได้แก่ ความสนใจในสื่อบันเทิงจีน โดยมีตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของนักเรียน ดังนี้

“ดิฉันชอบและสนใจจะเรียนภาษาจีน เพราะดิฉันชอบดูซีรีส์จีน”

นักเรียนหมายเลข 5

“ดิฉันเรียนภาษาจีนจากการดูภาพยนตร์จีนและซีรีส์จีน เนื้อหาสนุก ทำให้ดิฉันอยากรู้ว่าพระเอกและนางเอกพูดความหมายอะไร”

นักเรียนหมายเลข 9

“หนูเริ่มดูภาพยนตร์จีนจากการอ่านคำบรรยายภาษาไทย ทำให้หนูสนใจอยากจะเรียนภาษาจีน โดยเริ่มเรียนภาษาจีนจากวิชาเลือกเพิ่มเติมที่โรงเรียนและเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองผ่านสื่อออนไลน์ เพราะหนูอยากเข้าใจภาพยนตร์จีนโดยไม่ต้องอ่านคำบรรยายภาษาไทย”

นักเรียนหมายเลข 13

จากข้อมูลข้างต้น สะท้อนให้เห็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียน คือ ประเด็นความสนใจในภาพยนตร์จีน/ซีรีส์จีน ($\bar{x} = 4.19$ และ $S.D. = 1.05$) จะเห็นว่าความสนใจในภาพยนตร์จีน/ซีรีส์จีนเป็นแรงจูงใจสำคัญที่กระตุ้นให้นักเรียนต้องการเรียนรู้ภาษาจีน โดยเฉพาะความต้องการเข้าใจเนื้อหาภาษาจีนต้นฉบับโดยไม่ต้องพึ่งพาคำบรรยายภาษาไทย ประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Gardner (1985) ในด้านแรงจูงใจแบบบูรณาการ เนื่องจากผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษา วัฒนธรรม และสื่อของเจ้าของภาษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัว ชู่ เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา (2567) ที่พบว่า ความสนใจในวัฒนธรรมและสื่อบันเทิงจีนเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

2. สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$ และ $S.D. = .84$) โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านสังคม และด้านครอบครัว โดยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ด้านสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$ และ $S.D. = .70$) กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของครูผู้สอน เช่น ความน่าเชื่อถือ บุคลิกภาพ และความเป็นกันเองมากที่สุด ($\bar{x} = 4.19$ และ $S.D. = .46$) ครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่ผู้เรียนให้ความสำคัญในระดับสูง และมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน การที่ครูผู้สอนมีความน่าเชื่อถือและบุคลิกภาพที่ดีสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในหมู่นักเรียนได้ นอกจากนี้ ความเป็นกันเองของครูยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและเปิดกว้าง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนรู้สึกสบายใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ภาษาจีนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา เข้มเจริญ และปริญญา มงคลพาณิชย์ (2568) ที่ระบุว่า ความเป็นกันเองและวิธีการสอนของครูมีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเยาวลักษณ์ วิสุทธีศิริ และคณะ (2564) พบว่า คุณลักษณะครูผู้สอนภาษาจีนที่นักศึกษาให้ความสำคัญ คือ ด้านความสามารถในการสอนและด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้เรียน

2.2 ด้านสังคม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$ และ $S.D. = .95$) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มขึ้นในสังคมไทย ($\bar{x} = 4.36$ และ $S.D. = .91$) เป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน สอดคล้องกับงานวิจัยของกัว ชู่ เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา (2567)

พบว่า ภาษาจีนกำลังเป็นกระแสนิยมในสังคมปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนนารีนกุล ประกอบกับนักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมากในแต่ละปี การเรียนภาษาจีนเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนสามารถสื่อสารได้อย่างเข้าใจ ทำให้เพิ่มศักยภาพและโอกาสในการทำงานหลังจากจบการศึกษา ดังนั้น การที่ภาษาจีนกลายเป็นภาษาที่มีความสำคัญในสังคมไทย โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเกาะลันตาที่มีย่านนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวนมาก ทำให้นักเรียนเห็นถึงความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารและการประกอบอาชีพในอนาคต

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยร่วมกับบริบทของพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จะเห็นได้ว่า อัตลักษณ์ของพื้นที่มีบทบาทสำคัญต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียน เกาะลันตาเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวชายทะเลที่มีชื่อเสียงและเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อีกทั้งมีลักษณะเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรมที่ประชาชนจำนวนมากประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร การบริการ และการค้าขาย ดังนั้น นักเรียนในพื้นที่จึงไม่ได้รับรู้ภาษาจีนเพียงในฐานะวิชาเรียนเท่านั้น แต่ยังรับรู้ภาษาจีนในฐานะทุนทางภาษาที่สามารถเปลี่ยนเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจและอาชีพได้

ลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากนักเรียนในพื้นที่ที่มีฐานเศรษฐกิจหลักเป็นเกษตรกรรมหรือพื้นที่ที่มีการติดต่อกับนักท่องเที่ยวต่างชาติน้อยกว่า เพราะนักเรียนในเกาะลันตามีโอกาสเห็นการใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตจริงผ่านป้ายร้านค้า โรงแรม ร้านอาหาร ผู้ประกอบการท้องถิ่น และการให้บริการนักท่องเที่ยว การเห็นความเชื่อมโยงระหว่างภาษาจีนกับรายได้ อาชีพ และการทำงานในพื้นที่ ทำให้แรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนมีลักษณะเป็นแรงจูงใจเชิงเครื่องมืออย่างเด่นชัด สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยภายในด้าน “ความต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยภายนอกด้านสังคมในประเด็น “จำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน

2.3 ด้านครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$ และ $S.D. = .91$) โดยประเด็นย่อย พบว่า ความคาดหวังจากครอบครัว มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.24$ และ $S.D. = .86$) สะท้อนให้เห็นว่าแรงขับจากครอบครัวในลักษณะของการคาดหวังให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาจีนนั้นมีน้อยกว่าปัจจัยอื่นในด้านครอบครัว สอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยนักเรียนส่วนใหญ่ระบุว่า เมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ไม่มีโอกาสเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากข้อจำกัดทางเศรษฐกิจของครอบครัว บางครอบครัวมีรายได้ไม่แน่นอน และต้องพึ่งพารายได้จากแรงงานของสมาชิกในบ้าน นักเรียนจึงเลือกที่จะออกไปทำงานเพื่อหารายได้มาช่วยเหลือครอบครัว แทนที่จะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย สถานการณ์นี้แตกต่างจากผลการวิจัยของปุนญิตา คงทน (2561) และ ชิวหยิง วู และพิมพ์อุไร ลิ้มปัทม์ (2567) ที่พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีอิทธิพลในระดับสูงต่อแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนภาษาจีน โดยเฉพาะในบริบทที่ผู้ปกครองมีความพร้อมทั้งด้านเศรษฐกิจและทัศนคติทางการศึกษา

ทั้งนี้ แม้ว่าปัจจัยด้านครอบครัวจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น แต่ไม่ได้หมายความว่าครอบครัวไม่มีความสำคัญ หากพิจารณาตามแนวคิด Self-Determination Theory ของ Deci และ Ryan (2000) จะพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในช่วงวัยที่เริ่มกำหนดเป้าหมายชีวิตและตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น จึงอาจให้ความสำคัญกับแรงจูงใจภายในและโอกาสทางอาชีพมากกว่าความคาดหวังจากครอบครัว

สำหรับบริบทของพื้นที่อำเภอเกาะลันตา พบว่า ความคาดหวังทางการศึกษาจากครอบครัวมีแนวโน้มต่ำ เนื่องจากผู้ปกครองจำนวนมากมองว่าการเรียนภาษาจีนไม่ใช่สิ่งจำเป็นเร่งด่วนในชีวิตประจำวันของบุตรหลาน เมื่อเทียบกับความจำเป็นในการมีรายได้และช่วยเหลือครอบครัวอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ การะมัดพิชอบที่ผู้เรียนมีต่อ

ครอบครัวยุคใหม่ ยังส่งผลให้เป้าหมายทางวิชาการ เช่น การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา การสอบวัดระดับ หรือ การพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านเวลา ทรัพยากร และแรงสนับสนุนทางจิตใจจากครอบครัว

3. แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ และแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ สามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และศักยภาพของผู้เรียนได้ ดังนี้

3.1 การเชื่อมโยงภาษาจีนกับอาชีพและการใช้ในชีวิตจริง โดยการบูรณาการภาษาจีนกับอาชีพในท้องถิ่น เช่น การโรงแรม การบริการ การขายของที่ระลึก การท่องเที่ยวทางทะเล โดยออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ที่ใช้ภาษาจีนในบริบทจริง สถานศึกษาในพื้นที่เกาะลันตาควรพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนให้เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของพื้นที่และโครงสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวและการบริการ เช่น การเพิ่มรายวิชา “ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว” หรือ “ภาษาจีนเพื่อการโรงแรมและบริการ” ในรูปแบบรายวิชาเลือกเพิ่มเติมหรือหน่วยการเรียนรู้เฉพาะทาง เนื้อหาควรครอบคลุมสถานการณ์จริงในพื้นที่ เช่น การต้อนรับนักท่องเที่ยวจีน การแนะนำที่พัก ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมทางทะเล การขายของที่ระลึก และการให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยเบื้องต้น นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้ประกอบการในพื้นที่ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว และชุมชนท่องเที่ยว โดยจัด “ค่ายภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวเกาะลันตา” หรือโครงการ “มัคคุเทศก์น้อยภาษาจีน” เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง แนวทางดังกล่าวจะช่วยเชื่อมโยงผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจสูงจากความต้องการมีอาชีพที่ดีในอนาคต เข้ากับการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ชีวิตจริงของผู้เรียนและบริบทของพื้นที่

3.2 การออกแบบเนื้อหาที่สร้างแรงจูงใจจากความสนใจเดิมของผู้เรียนถึงความสนใจจาก ซีรีส์จีน ภาพยนตร์จีน และเพลงจีน มาสร้างกิจกรรมเรียนรู้ เช่น การฟังจับใจความจากซีรีส์จีน โครงการพากย์เสียงภาษาจีน การเรียนคำศัพท์จากฉากภาพยนตร์/เพลงยอดนิยม เป็นต้น และส่งเสริมให้นักเรียนได้เลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจมาใช้ในงานโครงงาน เช่น โปสเตอร์รีวิวซีรีส์จีน บล็อกเกี่ยวกับนักแสดงจีน เป็นต้น

3.3 จัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) โดยการพัฒนาสื่อเรียนรู้ที่เรียนได้เองนอกเวลาเรียน เช่น คลิปวิดีโอสั้น แบบฝึกหัดออนไลน์ เป็นต้น สร้างชุมชนออนไลน์การเรียนภาษาจีน ผ่านกลุ่ม LINE, Facebook หรือแพลตฟอร์มอื่น ๆ ที่นักเรียนเข้าถึงได้ง่าย ใช้แนวคิด Flipped Classroom – ให้นักเรียนดูคลิป/บทเรียนล่วงหน้า แล้วมาแลกเปลี่ยนกันในชั้นเรียน

3.4 สนับสนุนด้านอารมณ์และความมั่นใจของผู้เรียน ครูผู้สอนควรทำหน้าที่เป็นผู้นำทางและโค้ชด้านจิตใจ ช่วยให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าเล็ก ๆ ของตนเอง ออกแบบกิจกรรมที่ทำให้นักเรียน รู้สึกประสบความสำเร็จ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนพูดคุย เช่น เหตุผลที่ฉันเรียนภาษาจีน หรือ ความฝันในสายอาชีพของฉัน

3.5 การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ครูผู้สอนช่วยสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับประโยชน์ของภาษาจีนในตลาดแรงงาน เชิญผู้ปกครองที่ใช้ภาษาจีนในอาชีพมาร่วมแชร์ประสบการณ์ จัดกิจกรรมวันภาษาจีนของชุมชน ที่ให้นักเรียนแสดงความสามารถต่อสาธารณะ เช่น การแสดง การพูด การขายของ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยภายใน เช่น ความต้องการมีอาชีพในอนาคต ความท้าทาย และความสนใจในสื่อบันเทิงจีน มีอิทธิพลสูงกว่าปัจจัยภายนอก เช่น สภาพแวดล้อมทางครอบครัว สถานศึกษา และสังคม นอกจากนี้ ยังพบว่าแรงจูงใจเชิงอาชีพ และ

แรงจูงใจจากความชอบส่วนตัว มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะในบริบทของพื้นที่เกาะลันตา ซึ่งมีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและสังคม การออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนจึงควรตอบโจทย์บริบทของผู้เรียน ทั้งด้านความสนใจและโอกาสทางอาชีพ เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาในพื้นที่อำเภอเกาะลันตาควรพัฒนาหลักสูตรหรือรายวิชาเลือกภาษาจีนที่เชื่อมโยงกับอาชีพในท้องถิ่น เช่น ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาจีนเพื่อการโรงแรมและบริการ และภาษาจีนเพื่อการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว รวมทั้งควรจัดกิจกรรมค่ายภาษาจีนร่วมกับผู้ประกอบการในพื้นที่ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว และชุมชนท่องเที่ยว เพื่อให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงระหว่างภาษาจีนกับโอกาสทางอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม

2. ควรส่งเสริมแรงจูงใจภายในของผู้เรียน ผ่านกิจกรรมที่ทำหายและสนุกสนาน เช่น การเรียนผ่านซีรีส์จีน การพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน และโครงการภาษาจีนที่เลือกหัวข้อได้เอง

3. ควรควมมีบทบาทในการเสริมสร้างความมั่นใจและกำลังใจให้ผู้เรียน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความก้าวหน้าและคุณค่าในตนเอง

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน โดยการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาจีน เช่น วันภาษา เสวนาเกี่ยวกับอาชีพ หรือกิจกรรมบูรณาการกับท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อศึกษาว่าประเภทของแรงจูงใจส่งผลต่อทักษะภาษาในด้านใดมากที่สุด

2. ควรวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนในกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานทางภาษาต่างกัน

3. ควรเปรียบเทียบบริบทพื้นที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนชายขอบ หรือโรงเรียนที่มีครูเจ้าของภาษาและไม่มีครูเจ้าของภาษา เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของแรงจูงใจ

4. ควรใช้การวิจัยเชิงลึกในกลุ่มผู้เรียนที่มีแรงจูงใจต่ำ เพื่อค้นหาอุปสรรคที่แท้จริงในการเรียนภาษาจีน และแนวทางในการสร้างแรงจูงใจใหม่

เอกสารอ้างอิง

แก้ว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียน

โรงเรียนนารีนุกูล. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(1), 63–74.

<https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.5>

ชีวหิณ ภู และพิมพ์อุไร ลิ้มพัทธ์. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 7(3), 177–192.

<https://doi.org/10.14456/jra.2024.68>

ชุติมา เข้มเจริญ และปริญญา มงคลพาณิชย์. (2568). การศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 9(2), 155–175.

<https://doi.org/10.14456/jra.2026.36>

ทัศนีย์ ขาติไทย. (2555). *แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา* (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- ธนาวดี ปิ่นประชานันท์, ชมพูนุท ภาณุภาส และจุฑาธิปต์ จันทรเอียด. (2565). การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาโว้ย ในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่. *วารสารศิลปการจัดการ*, 6(3), 1348-1368.
- นริศ วชิรานนท์. (2559). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารจีนศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 9(2), 263-287.
- ปุนญา คงทน. (2561). สภาพและปัจจัยที่ทำให้เกิดผลกระทบต่องานใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนไทยที่ประเทศจีน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 8(1), 23-29.
- แพรวา รัตนทยา. (2564). แรงจูงใจและกลวิธีการเรียนภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้. *วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 1(1), 1-9.
- ภัทรณ ศิลารักษ์. (2564). การปรับตัวบทบาทภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน*, 8(1), 61-71.
- ยุพกา พุกขิมา, กนกพร นุ่มทอง และสร้อยสุดา ณ ระนอง. (2556). ความนิยมในการเรียนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: แรงจูงใจแตกต่างกันอย่างไร. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 30(1), 27-40.
- เยาวลักษณ์ วิสุทธิ์สิริ, มนารณ บำเพ็ญ และอัสมา ทรรคนะมีลาภ. (2564). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกรณีศึกษาจากวิทยาลัยนานาชาติ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 20(3), 112-121.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/umt-poly/article/view/256321>
- วรทา รุ่งบานจิต, วราลี รุ่งบานจิต, วรนาถ แซ่เซ่น, วรากร แซ่พุ่น และภากร นพฤทธิ์. (2559). *แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (รายงานวิจัย)*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ศุภิกา นิรติชัย. (2561). ทักษะคิด แรงจูงใจ และพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(2), 138-170.
- สุภัทรา โยธินศิริกุล. (2560). การศึกษาเหตุผลในการเลือกเรียนและทัศนคติที่มีต่อการเรียนภาษาจีนกลางของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 31(97), 63-75.
- เหว่ย อู๋ และวัลลภา เฉลิมวงศาเวช. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสองภาษา ก. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 14(1), 408-422.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. New York: Plenum Press. <http://dx.doi.org/10.1007/978-1-4899-2271-7>
- Dornyei, Z. (2001). *Motivational Strategies in the Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press. <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511667343>
- Dornyei, Z. (2005). *The Psychology of the Language Learner: Individual Differences in Second Language Acquisition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Gardner, R. C. (1985). *Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation*. London: Edward Arnold. <https://doi.org/10.1037/h0083787>
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1-55.

Lin, J., & Li, C. (2021). Characterizing English Language Literacy among Famous English Language Educators in China. *Arab World English Journal*, 12(1), 229-238.

<https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no1.16>

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54-67.

<https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>